

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA

19.Pf.21.316/2016/6. szám

A **Fővárosi Ítéltábla** a dr. Olsavszky Péter ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** (cím) **felperesnek** - a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt **I.rendű alperes neve** (cím) **I. rendű** és a személyesen eljáró **II.rendű alperes neve** (cím) **II. rendű alperesek** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 34.G.41.101/2015/15. számú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperes a perköltséget az I. rendű alperes részére köteles megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 74 250 (Hetvennégyezer-kettőszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 349 250 (Háromszáznegyvenkilencezer-kettőszázötven) forint fellebbezési eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes és a II. rendű alperes, mint adósok 2007. december 4-én önálló zálogjoggal biztosított ingatlanvásárlási kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz elnevezésű szerződést kötöttek az I. rendű alperes jogelődjével, az ... Bank Zrt.-vel. A szerződés értelmében a hitelező kötelezettséget vállalt arra, hogy a szerződésben meghatározott feltételekkel 81 953 CHF összegű CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt a felperes, mint adós részére - aki a ... Biztosító Zrt.-vel A. P. Bónusz módoszatú életbiztosítási szerződést kötött -, aki kötelezettséget vállalt a kölcsön és a szerződés szerinti járulékaik hitelező részére történő megfizetésére. Tudomásul vette, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 11 075 000 forintnak megfelelő deviza összeget folyósít, amelynek célja a B. ... kerület, M. K. u. 4. V/17. szám alatti lakóingatlan 1/1 arányú tulajdoni hányadának megvásárlása. A szerződés értelmében a kölcsön futamideje 20 év, végső lejárat: 2028. november 4., a törlesztőrészek száma: 240, s a lejárat a rendelkezésre tartás utolsó napja időpontjától függően változhat. Megállapodtak a felek abban, hogy az adós az igénybe vett kölcsön összege után a folyósítás napját követően a futamidő alatt a bank mindenkor hatályos hirdetményében meghatározott, a bank által kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható mértékű ügyleti kamatot köteles fizetni, melynek induló mértéke évi 4,1 %, az éves ügyleti kamatláb a futamidő alatt féléves kamatperiódusonként változó. A bank a megváltozott kamatmértéket kizárólag a kamatperiódus fordulónapjától a fordulónapon hatályos hirdetményében rögzített mérték szerint jogosult alkalmazni. A kölcsön induló havi törlesztő összege a kölcsön teljes összegének igénybevételét

feltételezve 409,77 CHF, az adós kölcsöntartozását a futamidő alapján számított annuitásos módszerrel meghatározott havi részletekben (törlesztőrészlet) tartozik megfizetni. A kölcsön, valamint az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő összeget. Ez alól kivételt képez a halasztás időtartama, amely alatt a felek megállapodása alapján az adós - az annuitás módszerétől eltérően - csak ügyleti kamatot és kezelési költséget köteles fizetni az üzletszabályzatban meghatározottak szerint számolva. A halasztás időszakában az ügyleti kamat és a kezelési költség esedékességi napig esedékessé váló része képezi a havi törlesztő összeget. A halasztás időtartama 10 év. A halasztás a futamidő részét képezi. A halasztás lejártakor a hitelező az eredeti esedékességi időpont változatlanul hagyásával új törlesztő összeget állapít meg, amelyről az adóst 15 napon belül írásban értesíti.

A kölcsön kockázataival kapcsolatban az adós kijelentette - a szerződés 10. pontjába foglalt kockázattájékoztató nyilatkozat értelmében -, hogy „az erre vonatkozó hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, megértette, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő kockázatokkal tisztában van. Tudomása van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása (azaz a folyósításkor érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Jelen szerződés aláírásával adós tudomásul veszi, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelenti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően vállalta, a bankkal szemben igényt az árfolyamkockázatból eredően nem érvényesít”.

A felperes módosított keresetében kérte az I. rendű alperes jogelődjével kötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását, annak jogszabályba - a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontja - ütköző volta, másodsorban a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatása tisztességtelensége miatt. Jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását és az elvégzett elszámolás eredményeként annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes felé fennálló tartozása összege 4 751 740 forint.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a szerződés nem ütközik jogszabályba és az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás megfelel a jogszabályi követelményeknek.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 635 000 forint perköltséget.

Kifejtette, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerint semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződés tárgyát. Az adott esetben azonban a kölcsönszerződés I.1. pontja pontosan meghatározza a kölcsön-szerződés tárgyát, az 11 075 000 forintnak megfelelő deviza összeg felperes részére történő folyósításáról szól.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés is semmis, amelyik nem tartalmazza a teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést. A felek perbeli szerződése ugyan nem tartalmazza az ingatlanfedezetre vonatkozó vagyónbiztosítási díj és a hitelfedezeti

életbiztosítási díj összegét, ám az előbbi a perben nem álló biztosító állapította meg a felperes terhére, e díj összegére az I. rendű alperesnek nem volt ráhatása, ezért a szerződésben sem határozhatta meg azt, míg az utóbbit a felperes az ugyancsak perben nem álló biztosító részére már fél éve fizeti, így annak díjával, függetlenül a perbeli szerződéstől, tisztában van. A THM-en felüli egyéb díjakat - szerződésmódosítási díj, előtörlesztési ügyintézési díj, a teljes előtörlesztés külön eljárási díja - az I. rendű alperes által alkalmazott hirdetmény tartalmazza, így azok e módon a felperes számára is ismertek voltak. Utalt a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.775/2013. számú ügyben született határozatára, mely szerint e költségek szerződésben való feltüntetésének hiánya miatt a szerződés nem tekinthető érvénytelennek, mindössze azzal a következménnyel jár, hogy a pénzügyi intézmény e díjakat a fogyasztótól jogosulatlanul követeli adott esetben.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának értelmében semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amely nem tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. Rámutatott, hogy a felek kölcsönszerződése tartalmazza a kölcsön futamidejét, a törlesztőrészletek számát és az induló törlesztő összeget, emellett a felek megállapodása értelmében az adós az első 10 évben csak ügyleti kamatot és kezelési költséget fizet a hitelező részére, míg a 10 év lejártát követően a pénzintézet új törlesztőrészletet állapít meg, ami szükségszerűen együtt jár az összeg változásával.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatban a Kúria 2/2014. PJE számú határozatának idézésével hangsúlyozta, hogy a felperes és a II. rendű alperes is akként nyilatkozott, hogy a szerződést annak aláírása előtt nem olvasták el, ebből arra a következtetésre jutott, hogy nem az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal jártak el, így az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége nem volt megállapítható.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az I. rendű alperes részére jogi képviselője munkadíjából álló perköltség megfizetésére.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, kereseti kérelmének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését és ugyanezen bíróság újabb tárgyalásra, újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta. Az elsőfokú eljárás során hangoztatott érveit megismételve kiemelte, hogy a perbeli kölcsön-szerződés a kölcsön összegét forintban határozta meg, márpedig a 6/2013. PJE határozat értelmében csak az a kölcsönszerződés tekinthető devizakölcsön szerződésnek, melynek kirovó pénzneme nem forint. Az I. rendű alperes által nyújtott hitel összege devizában nem lett meghatározva, ezért e szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint semmis. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a szerződésnek tartalmaznia kellett volna az életbiztosítási- és a vagyonbiztosítási díj összegét is, azok hiányában a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja értelmében semmis. Megítélése szerint a törlesztőrészletek meghatározására sem került sor, így a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja értelmében is érvénytelennek minősül a felek szerződése. A tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatos ítéletbeli okfejtéssel összefüggésben kiemelte, hogy a bíróságnak értékelnie kellett volna, hogy a szerződésbe foglalt tájékoztatás megfelel-e a követelményeknek - a felperes álláspontja szerint nem -, s a kereset alaptalanságát a bíróság nem állapíthatta volna meg pusztán azon okból, hogy a felperes nem kellő gondossággal járt el, mert a másik fél felróható magatartására ez esetben is alappal hivatkozhat. Álláspontja szerint a pertárgy értéke a fennálló tartozásának összegével azonos, melynek figyelembevételével túlzott mértékű a terhére megállapított perköltség. Megjegyezte, hogy az ítélet rendelkező része nem tartalmazza, hogy pervesztessége esetén ezt az összeget melyik alperes részére kell megfizetnie. A

másodlagos fellebbezési kérelmével kapcsolatban előadta, hogy a fennálló tartozása összecszerűségének tisztázása érdekében lehet indokolt a bizonyítás továbbfejlesztése.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

A II. rendű alperes a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett.

Az ítéletábra a rendelkezésére álló iratok alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a jogszabályi követelményeknek megfelelően a felperes és az I. rendű alperes jogelődje közötti szerződés kapcsán is megtörtént az elszámolás és a forintosítás. Az alperes 2015. február 1-i fordulónappal 15 182,20 CHF összeget számolt el a felperes javára, tőketartozása 15 573 274 forint.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú eljárás során mind a felperes, mind az I. rendű alperes részletesen kifejtett jogi álláspontja alátámasztása érdekében hivatkozott több bírósági ítéletre, melyekből kitűnően a perbeli jogvita tárgyához hasonló ügyekben nem volt egységesnek tekinthető a bírói gyakorlat. Ezt észelve a Kúria Polgári Kollégiuma meghozta a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztőrészeinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről szóló 1/2016. számú Polgári Jogegységi Határozatát. A jogegységi határozat alkalmazása valamennyi bíróság számára kötelező és az adott esetben a fellebbezés 1. és 3. pontjában írtakra egyértelmű választ ad.

A jogegységi határozat 1. pontja akként rendelkezik, hogy „a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés - ide értve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével”.

A jogegységi határozat 2. pontja úgy szól, hogy „a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ide értve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztőrészek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztőrészek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészek esedékességekor pontosan meghatározható”.

A perbeli esetben a felperes és az I. rendű alperes jogelődje által megkötött szerződés tárgyára vonatkozó előzőekben idézett meghatározás megfelel a jogegységi határozat 1. pontjában írt követelménynek, s ugyanígy a szerződés, valamint az annak értelmében a felek megállapodásának részévé vált üzletszabályzat 4.2.2. pontja együttesen kielégíti a jogegységi határozat 2. pontjában foglalt előírást.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjával kapcsolatos kereseti és fellebbezésbeli okfejtés kapcsán az ítélet tábla nem tartja indokoltnak az elsőfokú ítélet helyes indokolásának megismétlését, pusztán azt emeli ki, hogy a THM-en felüli költségek egy része összességében a szerződés megkötésekor nem is volt meghatározható, egy részük esetleges, adott esetben fel sem merülő költség, melyek meghatározásával kapcsolatban egyébként a szerződés értelmében a megállapodás részévé vált üzletszabályzat egyértelmű iránymutatást tartalmaz. Helytálló a törvényszék álláspontja a biztosítási szerződés díjával kapcsolatban is.

Az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás tisztességtelenségére való hivatkozással összefüggésben az ítélet tábla szükségesnek tartja annak megjegyzését, hogy a Hpt. 203. §-ának (6) bekezdése helyébe a pénzügyi konglomerátumok kiegészítő felügyelete tekintetében egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2004. évi LXXXIV. törvény 30. §-a új (6) bekezdést iktatott be és kiegészítette a 203. §-t (7) és (8) bekezdéssel az alábbiak szerint: „Olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja [(6) bekezdés]. A (6) bekezdésben meghatározott kockázattaljáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell

a) devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

A jogszabály-módosítás célja az volt, hogy a fogyasztók a devizahitelezés kockázatával tisztában legyenek.

A perbeli devizahitel kölcsönszerződés e követelményeknek kétség kívül megfelel.

A felperes által felhívott 2/2014. PJE határozat sem kíván meg e tekintetben többet a konkrét szerződéstől, mint amit a jogszabály rögzít, azaz az adósnak a tájékoztatásból azt kell megértenie, hogy az árfolyamkockázatot ő viseli és a pénzintézet által adott tájékoztatásnak nem lehet tartalma az, hogy e kockázatviselésnek van egy felső határa. Ezen kritériumoknak való megfelelés esetén a bank által nyújtott tájékoztatás nem tekinthető tisztességtelennek. A 6/2013. PJE számú határozat 3. pontja kifejezetten kiemeli, hogy a hitelező által az árfolyamkockázatra irányuló tájékoztatás az árfolyam-kockázat mértékére nem terjedhet ki. A 2/2014. PJE számú határozat is csak e szempontok szerinti vizsgálatot tette lehetővé az eljáró bíróság számára, ennek eredményeként pedig a perbeli esetben az volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy az I. rendű alperes jogelődje a követelményeknek teljes mértékben megfelelő tartalmú tájékoztatást nyújtott az adós részére. Kétségtelen, hogy az adósok a szerződés aláírásakor nem jártak el kellő gondossággal, saját előadásuk szerint a szerződést nem olvasták el, ám ez valóban nem mentesíti a hitelezőt azon kötelezettsége alól, hogy a jogegységi határozatokban, illetve a Hpt.-ben írt tartalmú tájékoztatást nyújtson az árfolyamkockázatról szerződő partnere részére. A perbeli esetben - ahogyan azt az ítélet tábla hangsúlyozta az előzőekben - a tájékoztatás megfelelő volt.

Az elsőfokú bíróság nem tévedett a perköltség összegének megállapításakor sem. A felperes a 41.445/2013/7. számú, 2014. április 28-i keltezésű beadványában maga határozta meg a pertárgy értékét 11 075 000 forintban, amely megfelel az irányadó bírói gyakorlatnak. Aszerint ugyanis „ha a felperes hivatkozik a szerződés érvénytelenségére, az állandó bírói gyakorlat szerint a szerződés létrejöttének, létre nem jöttének, érvényességének vagy érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a pertárgy értékeként a szerződésben kikötött ellenszolgáltatás értékét kell figyelembe venni (BH 1997. évi 411. jogeset, 2001. évi 132. jogeset).

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében nem jelölte meg, hogy a pervesztes felperes a perköltséget melyik alperes részére köteles megfizetni, ezt csupán a határozata indokolásából lehet megállapítani. Ennek figyelembevételével az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írt pontosítással hagyta helyben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezés eredménytelen volt, ezért a felperes köteles az I. rendű alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére. E címen az ítéletábra az I. rendű alperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, illetve (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

D e b r e c e n, 2016. december 15.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -